

สิ้นสุดระยะผ่อนปรนรอบสอง – อิหร่านเข้าสู่สถานะประเทศโดนคว่ำบาตรอย่างถาวร

ตามที่รัฐบาลสหรัฐฯ ได้ประกาศถอนตัวจากข้อตกลง JCPOA หรือข้อตกลงโครงการนิวเคลียร์อิหร่านเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2561 ที่ผ่านมา ซึ่งนำไปสู่การใช้มาตรการคว่ำบาตรของสหรัฐฯ ต่ออิหร่านรอบใหม่ โดยมีผลบังคับใช้ 90 วันหลังการประกาศ Primary Sanctions เริ่มจากวันที่ 6 สิงหาคม 2561 ที่ผ่านมา และปัจจุบันอิหร่านได้พ้นระยะผ่อนปรน Secondary Sanctions โดยบังคับใช้ 180 วันหลังการประกาศ เริ่มวันที่ 5 พฤศจิกายน 2561 นี้ ซึ่งอิหร่านได้ก้าวเข้าสู่ระยะคว่ำบาตรรอบสองที่เพิ่มความรุนแรงและเข้มข้นเป็นประวัติการณ์ของสหรัฐฯ

การบังคับใช้มาตรการหลังสิ้นสุดระยะผ่อนปรน 180 วัน (เริ่ม 5 พฤศจิกายน 2561) ได้แก่

- ห้ามการทำธุรกรรมทางเศรษฐกิจกับอิหร่านในอุตสาหกรรมการทำเรือ การขนส่งทางทะเล และการต่อเรือ รวมถึงห้ามการค้าเงินธุรกิจกับสายเดินเรืออิหร่าน 2 สาย ประกอบด้วยสายเดินเรือแห่งชาติอิหร่าน (The Islamic Republic of Iran Shipping Lines หรือ IRISL) และ South Shipping Line Iran รวมถึงบริษัทลูกอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ห้ามการซื้อขายสินค้าปิโตรเลียม (น้ำมันและแก๊ส) และผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีจากอิหร่าน โดยเฉพาะจากบริษัท National Iranian Oil Company (NIOC) บริษัท Naftiran Intertrade Company (NICO) และบริษัท National Iranian Tanker Company (NITC) ซึ่งล้วนเป็นเครือรัฐวิสาหกิจของรัฐ
- ห้ามทำธุรกรรมการเงินกับธนาคารแห่งชาติอิหร่าน (Central Bank of Iran) และสถาบันทางการเงินของอิหร่าน รวมถึงห้ามอิหร่านเชื่อมต่อทางการเงินระหว่างประเทศผ่านระบบปฏิบัติการ Swift และบริการทางการเงิน การประกันภัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ยกเลิกการอนุญาตให้ธุรกิจสหรัฐฯ หรือธุรกิจที่คนชาวสหรัฐฯ มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการทำธุรกรรมกับรัฐบาลอิหร่านและหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลอิหร่าน

 นโยบายภาครัฐ

 เศรษฐกิจการลงทุน

 แนวโน้มการตลาด

 รายงานสินค้าและบริการ

 อื่นๆ

Call Center 1169
www.ditp.go.th
www.thaitrade.com

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
563 ถนนพหลโยธิน ตำบลบางกระบือ อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี 11000

Thai Trade Center, Tehran
No. 3, 7th Alley, North Gol
Ofshan Fas 6, Tehran

Phone: + 9821 88591290
Fax: +9821 88591255
e-Mail: ttcteheran.ira@gmail.com

- ห้ามการทำธุรกรรมใดๆ กับบุคคล บริษัท และองค์กรที่สหรัฐฯ ขึ้นบัญชีต้องห้ามหรือ SND List (The List of specially designated National and Blocked Persons) และบัญชีอื่นๆ ก่อนหน้าที่ประกาศก่อนการยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรภายใต้ JCPOA ในวันที่ 16 มกราคม 2016

ก่อนหน้านี้ สหรัฐฯ บังคับใช้มาตรการลดการส่งออกสินค้าน้ำมันดิบอิหร่าน ซึ่งเป็นรายได้หลักของประเทศให้ลดลงเหลือศูนย์ และปิดกั้นไม่ให้อิหร่านนำเข้าสินค้าโภคภัณฑ์พื้นฐาน ซึ่งรวมถึงวัตถุดิบ โดยทรมัปเชื่อว่ากลยุทธ์บีบคั้นในทางเศรษฐกิจเช่นนี้จะกดดันให้อิหร่านยอมขึ้นโต๊ะเจรจาเพื่อจัดทำข้อตกลงฉบับใหม่ หรือยกเลิกโครงการอาวุธนิวเคลียร์ พร้อมยุติโครงการพัฒนาซีปนาวุธ และเลิกแทรกแซงกิจการในตะวันออกกลาง โดยสหรัฐฯ เรียกร้องให้อิหร่านเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

รัฐมนตรีต่างประเทศสหรัฐฯ ไมค์ ปอมเปโอ แถลงเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2561 ว่า การลดการส่งออกน้ำมันอิหร่านจำเป็นต้องใช้เวลา สหรัฐฯ จึงได้ประกาศผ่อนปรนการส่งออกน้ำมันดิบให้กับอิหร่าน โดยอิหร่านสามารถขายน้ำมันดิบให้กับผู้นำเข้า 8 ประเทศ ได้แก่ จีน อินเดีย อิตาลี กรีซ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ไต้หวัน และตรุกี แต่มีเงื่อนไขว่าประเทศดังกล่าวจะต้องลดการนำเข้าอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการผ่อนปรนนี้เป็นเพียงการผ่อนผันชั่วคราว มีระยะเวลา 6 เดือน (180 วัน) เพื่อตรึงราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกที่ขยับตัวพุ่งสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ สหรัฐฯ กล่าวว่า นับแต่มีการคว่ำบาตรอิหร่าน ปัจจุบันอิหร่านได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันสหรัฐฯ คว่ำบาตรธนาคารอิหร่าน 50 แห่ง พร้อมสาขาในเครือ องค์กรพลังงานปริมาณอิหร่านกว่า 23 แห่ง ตลอดจนอุตสาหกรรมการขนส่งและพลังงานโดยคว่ำบาตรบุคคลไปแล้วกว่า 200 ราย นอกจากนี้ สหรัฐฯ ได้คว่ำบาตรสายการบินอิหร่านแอร์ซึ่งเป็นสายการบินภาครัฐที่ใหญ่ที่สุดและเครื่องบินกว่า 65 ลำ โดยรวมแล้วมีบุคคลและองค์กรที่ได้รับผลกระทบและอยู่ในบัญชีดำกว่า 700 ราย ทั้งนี้ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2561 เป็นต้นมา ที่อิหร่านเข้าสู่สถานะคว่ำบาตร การส่งออกน้ำมันดิบของอิหร่านปรับตัวลดลงมากกว่า 1 ล้านบาร์เรลต่อวัน ส่งผลให้อิหร่านสูญเสียรายได้ที่ได้รับจากการขายน้ำมันดิบไปแล้วกว่า 2.5 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ และประเทศคู่ค้าน้ำมันดิบมากกว่า 20 ประเทศได้ลดการนำเข้าน้ำมันดิบจากอิหร่านแล้ว

อย่างไรก็ตาม อิหร่านยังประกาศ ยืนยันว่า จะยังคงส่งออกน้ำมันดิบต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าจะโดนคว่ำบาตรจากสหรัฐฯ ด้วยการรักษาการส่งออกน้ำมันให้ได้เหนือระดับ 1 ล้านบาร์เรลต่อวัน จากเดิมที่เคยส่งออกสูงสุดที่ 2.5 ล้านบาร์เรลต่อวันในเดือนเมษายน 2561 ที่ผ่านมา จากกำลังการผลิตทั้งหมดประมาณ 3.5 ล้านบาร์เรล/วัน

นโยบายภาครัฐ เศรษฐกิจการลงทุน แนวโน้มการตลาด รายงานสินค้าและบริการ อื่นๆ

Call Center 1169
www.ditp.go.th
www.thaitrade.com

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
563 ถนนพหลโยธิน ตำบลบางกระบือ อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี 11000

Thai Trade Center, Tehran
No. 3,7th Alley, North Gol
Ofshan Fas 6, Tehran

Phone: + 9821 88591290
Fax: +9821 88591255
e-Mail: ttcteheran.ira@gmail.com

ความเห็นของสำนักงาน

- การบังคับใช้มาตรการค่าบาตรรอบ 2 นี้จะเพิ่มความกดดันทางเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้นให้กับรัฐบาลอิหร่าน โดยเฉพาะด้านรายได้ เนื่องจากแหล่งรายได้หลักมาจากการส่งออกน้ำมันร้อยละ 80 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30 ของ GDP ส่งผลให้รัฐขาดรายได้ที่จำเป็นในการพัฒนาเศรษฐกิจ รวมถึงการสนับสนุนสงครามตัวแทนในประเทศเพื่อนบ้าน
- มีการคาดการณ์โดย IMF ว่าการขยายตัวทางเศรษฐกิจของอิหร่านในปีหน้านี้จะขยายตัว - 1.6 จากปัจจุบันตัวเลขการเติบโตทางเศรษฐกิจอยู่ที่ +4 เปอร์เซ็นต์
- สหรัฐฯ ต้องการคว่ำบาตรทางพลังงานและน้ำมันดิบต่ออิหร่านเพื่อลดแหล่งรายได้ของอิหร่าน โดยรู้ว่าเศรษฐกิจอิหร่านต้องพึ่งพาการส่งออกน้ำมันเป็นหลัก ในขณะเดียวกันทางอิหร่านยังคงยืนยันกรานที่จะส่งออกน้ำมันต่อไป นับว่าทั้งสองประเทศกำลังก้าวเข้าสู่สงครามทางเศรษฐกิจ การที่สหรัฐฯ บีบอิหร่านครั้งนี้เพื่อให้อิหร่านหันมาเจรจาข้อตกลงนิวเคลียร์ใหม่ตามเงื่อนไขที่สหรัฐฯ ต้องการ อย่างไรก็ตาม อิหร่านพยายามหาทางออกโดยให้สหภาพยุโรปเข้าสนับสนุนและสร้างช่องทางการทำธุรกรรมทางการเงินแบบอิสระไม่ขึ้นตรงกับสหรัฐฯ ทั้งนี้อิหร่านยังคงปฏิบัติตามข้อตกลงของทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ (ไอเออีเอ) มาโดยตลอด

นโยบายภาครัฐ เศรษฐกิจการลงทุน แนวโน้มการตลาด รายงานสินค้าและบริการ อื่นๆ

Call Center 1169
www.ditp.go.th
www.thaitrade.com

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
563 ถนนพหลโยธิน ตำบลบางกระบือ อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี 11000

Thai Trade Center, Tehran
No. 3, 7th Alley, North Gol
Ofshan Fas 6, Tehran

Phone: + 9821 88591290
Fax: +9821 88591255
e-Mail: ttcteهران.jr@gmail.com